

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2018r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca: SSO Marta Kucharczyk-Gemza

Protokolant: Tomasz Bałys

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 marca 2018r. w R.

sprawy z powództwa J. K.

przeciwko (...) S.A. KWK (...) - J." w J.

o naprawienie szkód górniczych

I. oddala powództwo o zasądzenie odszkodowania ;

II zobowiązuje pozwaną do naprawienia szkód na nieruchomości stanowiącej własność powódki opisanej w KW Nr (...) Sądu Rejonowego w Jastrzębiu - Zdroju poprzez :

- 1. wyniesienie wyposażenia całego budynku w celu udostępnienia pełnego frontu robót naprawczych oraz ułatwienia dostępu do wszystkich spękań i zarysowań,***
- 2. zabezpieczenie podłóg w miejscach gdzie podłoga nie wymaga wymiany,***
- 3. ustawienie rusztowań elewacyjnych***
- 4. rozebranie wszystkich rur spustowych z dachu,***
- 5. odbicie całości tynków zewnętrznych na elewacji***
- 6. zdemontowanie całości warstwy termoizolacyjnej budynku,***
- 7. skucie całej warstwy wykończeniowej posadzek wraz z cokolikami w pomieszczeniach oznaczonych na rzucie budynku numerami (...); 0,5 ; 0,11 ; 0,12 ,***
- 8. rozebranie warstw całej posadzki w salonie,***
- 9. odbicie popękanych tynków wewnętrznych ,***
- 10. zerwanie wszystkich warstw podposadzkowych w kuchni i salonie aż do izolacji przeciwwilgociowej (jastrych , instalacja CO warstwa izolacji termicznej,***
- 11. przegląd warstwy izolacji przeciwwilgociowej i ewentualne naprawienie powstałych w trakcie rozbiórki uszkodzeń zabezpieczeń przeciwwodnych.***
- 12. demontaż stolarki okiennej (w otworach przy których znajdują się spękane ściany),***

- 13. wykucie podokienników przy demontowanych oknach ,**
 - 14. wykucie spękanych bloczków w murze,**
 - 15 zamurowanie wykutych fragmentów ścian**
 - 16, montaż stolarki okiennej .**
 - 17, montaż parapetów.**
 - 18. odtworzenie warstwy termoizolacyjnej ocieplenia metodą lekką- mokrą wraz z pomalowaniem ,**
 - 19. odtworzenie okładzin cokołów na zewnątrz ,**
 - 20. zamontowanie rur spustowych ,**
 - 21. wykonanie tynków wewnątrz budynku wraz z zatopieniem siatki stalowej w tynku ,**
 - 22.pomalowanie wykonanych tynków wewnątrz budynku,**
 - 23 wykonanie warstwy wyrównującej po zdemontowaniu warstw podposadzkowych w kuchni i salonie celem zniwelowania obniżenia posadzki ,**
 - 24. odtworzenie poszczególnych warstw posadzkowych w salonie i kuchni (izolacja przeciwwilgociowa termoizolacja, folia pod ogrzewanie podłogowe , przewody grzewcze, wylewka cementowa),**
 - 25. odtworzenie wewnętrznych zdemontowanych okładzin na ścianach i posadzkach ,**
 - 26. osadzenie profilu dylatacyjnego na styku podłogi z płytek i parkietu ,**
 - 27. rozebranie opaski granitowej budynku w rejonie spękań , oczyszczenie sprężonym powietrzem miejsc usuniętych kostek i powtórne osadzenie kostek granitowych wraz z zaspoinowaniem przerw między kostkami,**
 - 28.wykonanie prac porządkowych po wykonanych robotach , utylizacja powstałego gruzu , wniesienie wyposażenia budynku**
- przy czym szczegółowy zakres prac opisany został w kosztorysie robót naprawczych z października 2017 r stanowiącym załącznik numer 1 do opinii uzupełniającej biegłego K. M. z dnia 3 11 2017 r ;**

III. w pozostałym zakresie roszczenie ewentualne oddala ;

IV. nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. kwotę 15.508 zł (piętnaście tysięcy pięćset osiem złotych) tytułem należnych kosztów sądowych od uiszczenia których powódka była zwolniona z mocy ustawy ;

V. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 7.217 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Marta Kucharczyk-Gemza

Sygn akt II Cgg 1/16

UZASADNIENIE

Powódka **J. K.** wniosła o zasądzenie od pozwanej odszkodowania w wysokości 700.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu bądź ewentualnie o zobowiązanie pozwanej do naprawienia szkód w budynku mieszkalnym , chodnikach , podjeździe na nieruchomości położonej w J. KW Nr (...) Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju . W piśmie procesowym z dnia 26 03 2018 r powódka wniosła dodatkowo o zobowiązanie pozwanej do dokonania przeprowadzki przed i po zakończeniu robót i zapewnienia powódce i pozostałym członkom rodziny zamieszkałym w budynku na czas wykonania robót mieszkania o standardzie porównywalnym do standardu zajmowanego budynku oraz zobowiązanie do zabezpieczenia budynku i jego wyposażenia na czas trwania robót.

W uzasadnieniu powódka podniosła , że jest właścicielem zabudowanej nieruchomości . Wykonane w czasie budowy zabezpieczenia na wpływy szkód górniczych okazały się niewystarczające ponieważ już w roku 2012 pojawiły się pierwsze uszkodzenia w postaci zarysowań na ścianach i opasek zewnętrznych wokół budynku. W czerwcu 2012 r powódka na podstawie ugody naprawiła szkody , jednak w 2013r zaczęły pojawiać się nowe uszkodzenia. Pozwana prowadziła eksploatację w rejonie nieruchomości powódki i planuje dalszą która wywoła wpływy kategorii III . Zdaniem powódki dalsze wpływy będą powodowały kolejne uszkodzenia i dlatego powódka wnosi o wypłatę odszkodowania stanowiącego równowartość obiektów po potrąceniu naturalnego zużycia. Na wypadek nieuwzględnienia powództwa o odszkodowanie powódka wniosła o zobowiązanie do naprawienia szkody przy czym prace powinny obejmować wykonanie stosownych zabezpieczeń przed dalszymi wpływami eksploatacji.

Pozwana (...) **SA w J.** wniosła o oddalenie powództwa. Pozwana w wyniku złożonego wniosku przeprowadziła oględziny nieruchomości i zleciła ekspertyzę budowlaną celem ustalenia sposobu naprawienia szkody . Powódka nie wyraziła zgody na zaproponowany przez kopalnię zakres i sposób naprawy szkody.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Powódka J. K. jest właścicielem nieruchomości opisanej w KW NR (...) Sądu Rejonowego w Jastrzębiu - Zdroju.

Decyzją Prezydenta Miasta J. z dnia 19 02 2007 r zatwierdzono projekt budowlany i udzielono pozwolenia na budowę budynku mieszkalnego . Zalecono zabezpieczenie budynku na IV kategorię szkód górniczych. Powódka zgłosiła na kopalni powstanie szkód . W odpowiedzi pozwana uznała jedynie część uszkodzeń związanych z eksploatacją górniczą. Podniosła ,że niefortunnym rozwiązaniem było zaprojektowanie drewnianego stropu na belkach drewnianych nad parterem zamiast żelbetowego stropu jako sztywnej tarczy. Strony nie uzgodniły sposobu naprawienia szkody .

Budynek powódki o wymiarach zewnętrznych 22,20 m x11,01 m , parterowy , niepodpiwniczony składający się z dwóch oddylatowanych od siebie segmentów. Układ konstrukcyjny budynku ukształtowano jako szkieletowy z wypełnieniem murowym . Monolityczna , żelbetowa konstrukcja szkieletowa składa się z rusztu fundamentowego połączonego za pomocą trzpieni z wieńcem. Geometryczną niezmienną zapewniają przekątniowe ściągi kotwiące. W trakcie budowy budynek został zabezpieczony na poziomie ław fundamentowych i fragmentarycznie w poziomie stropu nad parterem na wpływ IV kategorii szkód górniczych. Budynek pozostawał pod wpływami eksploatacji górniczej od 2008 r do 2015 r. Nieruchomość powódki pozostawała pod wpływem eksploatacji od 1975 r. Dokonana eksploatacja wywołała sumaryczne wpływy wszystkich pokładów III kategorii terenu górniczego . Teren obniżył się o 5,986 m , nachylenie zwiększyło się o 6.5 mm/m. Projektowana dalsza eksploatacja w latach 2015 -2024 na obiekt wywoła dalsze odkształcenia terenu III kategorii wpływów a teren obniżył się o dalsze 2,162 m. W budynku na ścianach zewnętrznych i wewnętrznych powstały widoczne pęknięcia ścian , płytek ceramicznych i posadzek. Uszkodzeniu uległa także opaska wokół budynku. Wchylenie budynku od pionu jest niewielkie i wynosi 11 mm ściany południowej i 13 mm ściany wschodniej co należy zakwalifikować do uciążliwości nieodczuwalnej . Stopień rozwarcia rys w przedziale 1- 3 mm zaliczyć należało do małego stopnia uciążliwości . Uszkodzenia budynku i utwardzeń wokół budynku są spowodowane wpływami eksploatacji górniczej . W budynku zastosowano zabezpieczenia na IV kategorię szkód przed wpływami eksploatacji górniczej w postaci : słupów żelbetowych w narożach budynku oraz w połączeniach ścian nośnych , wieńca stężącego przebiegającego obwodowo w płaszczyźnie pod murlatami ze ściągami w postaci belek żelbetowych , ław fundamentowych w postaci rusztu fundamentowego złożonego z ław i ściągów przekątniowych . Zastosowane zabezpieczenia budynku spełniły swoją rolę w postaci ochrony konstrukcji obiektu przed wpływami eksploatacji

górnictwej IV kategorii i sprawiły, że pęknięciom uległy jedynie murowe wypełnienia ścian, natomiast geometryczna niezmiennosc konstrukcji budynku została zachowana. Możliwość uszkodzeń murowych wypełnień ścian została przewidziana na etapie projektowania. Budynek nie wymaga dalszych zabezpieczeń w związku z prognozowaną eksploatacją III kategorii wpływów. W budynku nie występują wady budowlane, czy błędy projektowe. Zmiany usytuowania otworów okiennych i drzwiowych nie miały wpływu na powstanie uszkodzeń.

Naprawa szkód występujących w budynku jest uzasadniona pod względem technicznym i ekonomicznym. Koszt naprawy szkód w budynku wyniesienie 118.575 brutto

Wartość odtworzeniowa budynku mieszkalnego i urządzeń w gruncie pomniejszona o stopień naturalnego zużycia wyniesie 809.721 zł brutto.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o odpis księgi wieczystej k 16, opinię zasadniczą i opinie uzupełniające biegłego ds. budownictwa K. M., opinię biegłego geodety K. T..

Sąd zważył :

Żądanie powoda zasługiwało na uwzględnienie w zakresie żądania ewentualnego tj zobowiązania pozwanej do naprawienia szkód w obiektach znajdujących się na nieruchomości powódki.

W przedmiotowej sprawie zgodnie z art. 222 w zw. z art. 227 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U.2015.196 j.t.). zastosowanie ma nowa ustawa o prawie geologicznym i górniczym. W związku z powyższym podstawę dla ustalenia odpowiedzialności za powstałą szkodę w nieruchomości powoda stanowi art. 144 tej ustawy. Zgodnie z ust. 1 tego przepisu właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górniczego, który jest prowadzony zgodnie z ustawą. Może on jednak żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody, na zasadach określonych ustawą. Ust. 2. stanowi, że przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do innych podmiotów, których prawa majątkowe są zagrożone ruchem zakładu górniczego. Natomiast z ust. 3 wynika, że jeżeli nie zachodzą okoliczności przewidziane w ust. 1 i 2, przedsiębiorca odpowiada za szkodę według zasad określonych w Kodeksie cywilnym.. W myśl art. 363 kc, który znajduje zastosowanie niniejszej sprawie, naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego (restytucja naturalna), bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu. Z kolei w § 2 wskazano, że jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili.

Powódka wyczerpała tryb ugody przewidziany przepisem art. 151 ust. 1 ustawy zgodnie z którym sądowe dochodzenie roszczeń jest możliwe po wyczerpaniu postępowania ugodowego. Warunek wyczerpania postępowania ugodowego jest spełniony, jeżeli przedsiębiorca odmówił zawarcia ugody lub jeżeli od skierowania przez poszkodowanego roszczenia wobec przedsiębiorcy upłynęło 30 dni, chyba że poszkodowany, zgłaszając żądanie zawarcia ugody, wyznaczy dłuższy termin. Zgodnie z ustalonym stanem faktycznym powódka zgłosiła szkodę lecz zakres szkód przyznanych przez pozwaną był kwestionowany przez powódkę. Powódka zaprzeczyła również podniesionej przez pozwaną tezie jakoby w budynku występowały wady konstrukcyjne pozwalające obciążyć powódkę współodpowiedzialnością za szkody. Wobec braku ugodowego zakończenia sporu powódka była uprawniona do wytoczenia powództwa.

Powódka żądając naprawienia szkody przez pozwaną z art. 144 ust. 3 w/w ustawy w zw. z art. 363 kc dokonała wyboru sposobu naprawienia szkody. Ustawodawca, kierując się dążeniem do ochrony interesu poszkodowanego, wskazuje możliwość naprawienia szkody bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej, jednocześnie zapewniając poszkodowanemu prawo dokonania wyboru.

W wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego Sad oddalił roszczenia pozwanej o odszkodowanie stanowiące koszty odtworzenia budynku pomniejszone o stopień naturalnego zużycia skoro przywrócenie stanu sprzed szkody możliwe jest poprzez naprawę szkód a koszty z tym związane są wielokrotnie niższe od wybudowania nowego obiektu. Koszt naprawy szkód wyliczony został przez biegłego budowlanego K. M. na kwotę 118.575 zł a koszt odtworzenia budynku na kwotę 809.721 zł brutto. Budynek będzie co prawda w zasięgu dalszych wpływów III kategorii lecz jest zabezpieczony na wpływy IV kategorii. Jak stwierdził biegły zabezpieczenia spełniły swoją rolę , konstrukcja budynku nie została naruszona. Zabezpieczenia budynków nigdy nie dają 100% pewności że szkody nie wystąpią . Ich celem jest minimalizowanie szkód. Możliwość powstania szkód w murach budynku była już jak podkreślił biegły przewidywana na etapie projektowania . Powodowie decydując się na budowę budynku w terenie objętym IV kategorią wpływów wykonali stosowne zabezpieczenia. Liczyli się zatem z tym że nieruchomość będzie w zasięgu wpływów eksploatacji . W przyszłości planowana jest eksploatacja która spowoduje wpływy III kategorii a budynek posiada zabezpieczenia na IV kategorię wpływów . Szkody nie naruszyły konstrukcji budynku a naprawa szkód przywróci stan sprzed szkody . W tej sytuacji Sad uznał że skoro koszty naprawy budynku są znacznie niższe niż koszty jego odtworzenia to ekonomicznie uzasadniona jest naprawa tego budynku. Zasądzenie odszkodowania równego odtworzeniu budynku co przekracza prawie 7 – krotnie koszty naprawy prowadziłoby do bezpodstawnego wzbogacenia się powódki kosztem pozwanej. Dlatego roszczenie obejmujące zasądzenie odszkodowania oddalono . W pkt 2 wyroku zobowiązano pozwana do naprawienia szkód których zakres i sposób naprawy określił biegły budowlany K. M.. Biegły wezwany na rozprawę ostatecznie wyjaśnił wątpliwości stron dotyczące opinii pisemnej w tym także kwestię ewentualnego uszkodzenia fundamentu budynku. Zdaniem biegłego przy istniejących zabezpieczeniach fundament nie został uszkodzony . Zabezpieczenia spełniły i nadal spełniają swoją rolę . Kwestia ewentualnych uszkodzeń leży w sferze domniemań a wykonanie odkrywek w celu poszukiwania ewentualnych pęknięć fundamentów biegły uznał za niecelowe. Zakres i sposób naprawy szkód wobec oświadczenia pełnomocnika pozwanej na rozprawie w dniu 27 03 2018 r nie był sporny choć pełnomocnik podkreślił że jego oświadczenia nie należy traktować jako uznania powództwa.

W pkt 3 wyroku oddalono dalej idące roszczenia powódki sprecyzowane ostatecznie pismem z dnia 26 03 2018 r tj o zobowiązanie pozwanej do dokonania przeprowadzki , zapewnienia mieszkania i zabezpieczenia budynku i jego wyposażenia na czas trwania robót.

Zgodnie z treścią art. 361 § 2 kc naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł (damnum emergens), oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (lucrum cessans).Strata polega na rzeczywistej zmianie stanu majątkowego. Wyraża się wielkością uszczerbku doznanego w majątku istniejącym przed zdarzeniem wyrządzającym szkodę i ewentualnych dalszych uszczerbkach, będących normalnym następstwem zdarzenia początkowego.

Jak wyżej ustalono, nie budzi wątpliwości związek przyczynowo-skutkowy między ruchem zakładu pozwanej, a szkodami na nieruchomości powódki. Stosownie do art. 361 § 2 k.c. odszkodowanie nie może przewyższać poniesionej szkody, zaś rozmiar szkody wyznacza uszczerbek w majątku poszkodowanego spowodowany zdarzeniem, które wywołało szkodę.

Przepis art. 435 kc który znajdzie tu zastosowanie wprowadza tzw. rozszerzoną odpowiedzialność przedsiębiorstw wprowadzanych w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) na zasadzie ryzyka, jednak odpowiedzialność ta istnieje pod warunkiem, że szkoda pozostaje w normalnym związku przyczynowym z ruchem przedsiębiorstwa. Nie istnieje domniemanie, że szkoda powstaje w związku z ruchem przedsiębiorstwa , okoliczność tę należy wykazać. Powódka domagała się zobowiązania pozwanej do dokonania na koszt pozwanej przeprowadzki pozwanej i jej rodziny przed i po remoncie , w standardzie odpowiadającym warunkom mieszkaniowym powódki i jej rodziny jaki obecnie posiadają , zabezpieczenia budynku i jego wyposażenia na czas rwania robót, dostarczenia lokalu zamiennego na czas remontu , zabezpieczenia na koszt pozwanej budynku i jego wyposażenia. Powódka nie wykazała aby koszty z tym związane stanowiły typowy normalny skutek związany z powstaniem szkód wywołanych eksploatacją górniczą. Jak wynika z opinii biegłego K. M. remont prowadzący

do naprawienia szkód z pewnością będzie gruntowny , a przewidywany czas remontu wyniesie ok. 2 miesiące, jednak istnieje możliwość zamieszkiwania tego budynku w czasie remontu . Brak podstaw do nałożenia na pozwaną obowiązku ponoszenia wyżej wymienionych kosztów bowiem koszty przeprowadzki , zabezpieczenia mienia na czas remontu , koszty wynajmu innego mieszkania nie pozostają w normalnym związku przyczynowym z ruchem przedsiębiorstwa. Pozwana nie odpowiada za wszelkie możliwe następstwa, które w ciągu zdarzeń dają się nawet połączyć w jeden łańcuch przyczynowo-skutkowy. Za adekwatne, typowe następstwo określonego zachowania można więc uznać występowanie tylko takiego skutku, który daje się przewidzieć w zwykłym porządku rzeczy, a więc takiego, który - przy uwzględnieniu zasad doświadczenia życiowego - jest charakterystyczny dla danej przyczyny, jako normalny rezultat określonego zachowania. Postępowanie dowodowe nie wykazało aby przeprowadzka na czas remontu była konieczna , jeśli nawet to że powódka nie jest w stanie zabezpieczyć swych potrzeb we własnym zakresie oraz aby konieczne było ponoszenie w związku z tym kosztów a także aby konieczne było zabezpieczenia mienia na czas remontu przez osoby trzecie. Niewątpliwie należy uwzględnić konieczność podjęcia aktywności poszkodowanego w tym zakresie zważywszy na oparte na doświadczeniu życiowym założenie dbałości każdego o własne interesy. Powyższe okoliczności uzasadniały oddalenie powództwa w pozostałym zakresie (pkt III wyroku)

O kosztach postępowania w pkt V wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, po myśli zasady odpowiedzialności za wynik procesu .Na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd orzekł jak w punkcie IV wyroku, na co składają się wynagrodzenia biegłych i opłata sądowa.

SSO Marta Kucharczyk – Gemza

ZARZĄDZENIE

1 odnotować zwrot akt z uzasadnieniem

2 odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powódki